

**Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és megbízható szolgáltatásokról**

(COM(2012) 238 final)

(2012/C 351/16)

Előadó: **Thomas McDONOGH**

2012. június 15-én, illetve június 25-én az Európai Unió Tanácsa és az Európai Parlament úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. és 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

*Javaslat európai parlamenti és tanácsi a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és megbízható szolgáltatásokról*

COM(2012) 238 final.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció 2012. szeptember 6-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2012. szeptember 18–19-én tartott, 483. plenáris ülésén (a szeptember 18-i ülésnapon) 144 szavazattal 1 ellenében, 8 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

## 1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB üdvözli a belső piacon történő elektronikus tranzakciókhoz kapcsolódó elektronikus azonosításról és megbízható szolgáltatásokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot, amelynek célja az, hogy megerősítse az uniós egységes piacot azáltal, hogy egyszerűbbé teszi a biztonságos és akadálymentes, határokon átnyúló elektronikus tranzakciókat, és növeli a beléjük vetett bizalmat.

1.2 Az EGSZB határozottan támogatja az egységes piac fejlődését, és úgy véli, hogy a rendeletnek köszönhetően az Európai Unión belül hatékonyabbá válnak az online magán- és közszolgáltatások, az elektronikus üzletvitel és az elektronikus kereskedelem, aminek a más tagállamban dolgozó vagy tanuló uniós polgárok, valamint a határokon átnyúló tevékenységeket kialakító kkv-k látják hasznát.

1.3 Az EGSZB örömmel látja, hogy a rendelet technológiasemleges és innovációkra nyitott megközelítést javasol.

1.4 Úgy véli azonban, hogy az Európai Bizottságnak többre kellett volna törekednie ezzel a rendelettel, meghatározott szolgáltatások tekintetében előmozdítva egy *de facto* és egy *de jure* európai elektronikus személyazonosító (eID) létrehozását.

1.5 Jóllehet elismeri, hogy a személyazonosítók szabályozása a tagállamok hatásköre, és hogy a szubszidiaritás és az arányosság elvét tiszteletben kell tartani, az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg, hogyan lehetne bevezetni egy olyan szabványos uniós e-személyazonosítót, amelyet minden polgár önkéntes alapon kérve nyújthat. A minden uniós polgár számára hozzáférhető európai e-személyazonosító rendszer megkönnyítené az áruk és szolgáltatások valódi egységes

piacának megvalósulását, jelentős társadalmi és szolgáltatási előnyöket nyújtva, például magasabb szintű csalás elleni védelmet biztosítva, jobb bizalmi légkört alakítva ki a gazdasági szereplők körében, csökkentve a szolgáltatásnyújtás költségeit és színvonalasabbá téve a polgároknak nyújtott szolgáltatásokat és védelmet.

1.6 Az EGSZB azt javasolja, hogy az Európai Bizottság az Európai Szabványügyi Bizottság (CEN) által kialakított szabványok mintájára dolgozza ki az uniós e-személyazonosító szabványát. Az uniós eID-szabvány meghatározná az európai uniós e-személyazonosító paramétereit, hangsúlyt helyezve a különféle tagállami e-személyazonosító-rendszerek harmonizálására, illetve modellt nyújtva olyan országok számára, ahol még nincs ilyen rendszer.

1.7 EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg, hogy egy minden polgár által önkéntes alapon kérvényezhető uniós e-személyazonosító bevezetését lehetne-e azzal kezdeni, hogy létrehoznak egy alapszabványt meghatározott e-kereskedelmi fogyasztói tranzakcióknál alkalmazható, az Unió által hitelesített e-személyazonosító kibocsátására.

1.8 Mivel jelenleg egyetlen tagállamban sincs jól kialakított e-azonosító rendszer vállalkozások (jogi személyek) számára, az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottságnak a szubszidiaritás és az arányosság elvét tiszteletben tartva szorgalmaznia kellene egy önkéntes európai e-azonosító rendszer mielőbbi bevezetését jogi személyek számára, amely valamennyi uniós vállalkozásra alkalmazható, meghatározott paramétereket tartalmazna.

1.9 Az EGSZB üdvözli a rendeletjavaslatnak a weboldalak hitelesítésére vonatkozó rendelkezéseit. Az EGSZB megítélése

szerint ezek mielőbbi végrehajtása megkönnyítené a fogyasztók és a vállalkozások közti erős bizalmi légkör kialakulását, amely alapvetően fontos a digitalizált egységes piac szempontjából.

1.10 Az EGSZB ismét arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hozza előre a vállalkozásoknak adható európai megbízhatósági jelzés bevezetésére vonatkozó javaslatok kidolgozását. Amint azt az EGSZB már korábbi véleményeiben is kifejtette, egy európai vállalkozói megbízhatósági jelzés jelentősen megnövelné a fogyasztók határokon átnyúló internetes kereskedelemben vetett bizalmát.

1.11 Az EGSZB örömmel fogadja, hogy a javasolt rendelet figyelembe veszi az EGSZB számos véleményét, amelyekben kérte az e-személyazonosítás, az elektronikus aláírások és a megbízható szolgáltatások határokon átnyúló összehangolását, illetve helyt adott az EGSZB által a polgárok adatvédelemhez és biztonsághoz való jogainak az internethasználat során történő garantálásával kapcsolatosan megfogalmazott aggályoknak <sup>(1)</sup> is. Az EGSZB örömmel fogadja azt is, hogy a rendelettervezet leszögezi, hogy a tagállamok felelősek részt vevő rendszereikért.

1.12 Az EGSZB megjegyzi, hogy a rendelet tekintetbe veszi a STORK projektek <sup>(2)</sup> műszaki szabványosítási és folyamatfejlesztési munkáját, amelynek célja az európai e-személyazonosítási interoperabilitási platform felállítása, valamint az elektronikus aláírások és az azokhoz kapcsolódó online megbízható szolgáltatások határokon átnyúló belső piacát létrehozó gyakorlati rendszer kialakítása. Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság segítse ezeket a létfontosságú erőfeszítéseket, és minden szükséges támogatást adjon meg a munka felgyorsításához.

1.13 Az EGSZB azt ajánlja, hogy a javasolt rendelet hatályba lépését a polgárokat célzó tájékoztató kampány kísérje, amely elmagyarázza, hogy a határokon átnyúló e-személyazonosítási és elektronikus aláírási rendszerek miként működnek a gyakorlatban, és eloszlatja az esetleges biztonsági és adatvédelmi aggályokat.

1.14 A digitális társadalom fejlődésére és az interneten elérhető alapvető közszolgáltatások számának növekedésére való tekintettel az EGSZB hangsúlyozza, hogy az Európai Bizottságnak mindenképpen fenn kell tartania a digitális befogadás Unió-szerte történő felgyorsítására irányuló stratégiák célzott támogatását.

1.15 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy újfént vizsgálja meg a rendelet azon részeit, ahol az a felhatalmazáson alapuló jogi aktusok eszközához folyamodik, és adjon magyarázatot az EGSZB-nek arról, hogy e hatáskör alkalmazása miért elengedhetetlen a vonatkozó cikkek végrehajtásához.

<sup>(1)</sup> HL C 97., 2007.4.28., 27–32. o.  
HL C 228., 2009.9.22., 66–68. o.  
HL C 44., 2011.2.11., 178–181. o.  
HL C 54., 2011.2.19., 58–64. o.  
HL C 318., 2011.10.29., 105–108.  
HL C 229., 2012.7.31., 1–6. o.

<sup>(2)</sup> [www.eid-stork.eu/](http://www.eid-stork.eu/).

## 2. Háttér

2.1 Az elektronikus aláírásokról szóló irányelv már több mint 12 éve hatályban van. Vannak hiányosságai – például nem határozza meg a szolgáltatók nemzeti felügyeletére vonatkozó kötelezettséget, ami hátráltatja a határokon átnyúló elektronikus aláírásokat –, és számos új technológiára nem terjed ki.

2.2 Az EU minden országa rendelkezik az elektronikus aláírásokat szabályozó jogi kerettel, ezek azonban eltérőek, ami gyakorlatilag lehetetlenné teszi a határokon átnyúló elektronikus tranzakciókat. Ugyanez igaz az olyan megbízható szolgáltatásokra, mint az időbélyegzők, az elektronikus bélyegzők és az elektronikus kézbesítés, illetve a weboldal-hitelesítés, amelyek terén hiányzik az európai interoperabilitás. A rendelet ezért közös szabályokat és gyakorlatokat javasol az ilyen szolgáltatások számára.

2.3 A rendelettervezet három fő eleme:

- i. Felváltja az elektronikus aláírásokról szóló hatályos irányelvet, javítva az elektronikus aláírások jogi keretét. Lehetővé teszi például a mobiltelefonnal történő „aláírást”, fokozottabb elszámoltathatóságot követel meg a biztonság terén, illetve egyértelmű és szigorúbb szabályokat határoz meg az elektronikus aláírás és a hozzá kapcsolódó szolgáltatások felügyeletét illetően.
- ii. Azáltal, hogy előírja a különféle nemzeti e-személyazonosítási rendszerek kölcsönös elismerését (harmonizáció vagy centralizáció útján), a rendelet bővíti azok kapacitásait – azaz a jelenlegi e-személyazonosító felhasználási lehetőségeit –, hiszen az EU-n belül mindenhol használhatóvá teszi azokat.
- iii. Más megbízható szolgáltatások először szerepelnek a rendeletben, ami azt jelenti, hogy egyértelműbb lesz a jogi keret, és több biztosíték lesz az elektronikus bélyegzőkkel, az időbélyegzőkkel, az elektronikus dokumentumokkal, az elektronikus kézbesítéssel, illetve a weboldal-hitelesítéssel kapcsolatos szolgáltatókat ellenőrző szigorúbb felügyeleti szerveknek köszönhetően.

2.4 A javasolt rendelet azonban:

- nem kötelezi az EU-tagállamokat nemzeti személyazonosítók, elektronikus személyi igazolványok vagy más e-személyazonosítási megoldások bevezetésére, a polgárokat pedig azok beszerzésére;
- nem vezet be európai e-személyazonosítót vagy bármilyen más európai adatbázist;
- nem teszi lehetővé vagy kötelezővé személyes adatok másokkal való megosztását.

2.5 Az e-személyazonosítók fokozottabb használata várhatóan többek között az alábbi szolgáltatásokra lesz a legjelentősebb pozitív hatással: online adózás, tanfolyamok és más szociális szolgáltatások, elektronikus közbeszerzés és e-egészségügy.

2.6 A STORK projektekkel, melyekben az átjárhatósági rendszerek fejlesztésén dolgozó 17 tagállam vett részt, az Európai Bizottság és az EU-tagállamok bebizonyították, hogy az elektronikus személyazonosítók határokon átnyúló kölcsönös elismerése működőképes.

2.7 A rendelettervezet az utolsó az egységes piaci intézkedéscsomagban <sup>(3)</sup> javasolt 12 legfontosabb intézkedés közül az utolsó, és a 2011–2015 időszakra szóló európai elektronikus kormányzati cselekvési tervben, <sup>(4)</sup> az EU stabilitási és növekedési menetrendjében, <sup>(5)</sup> valamint az európai digitális menetrendben <sup>(6)</sup> kiemelt javaslatok között is szerepel.

### 3. Általános megjegyzések

3.1 Az európai digitális menetrend végrehajtása, az európai polgárok jóléte és az uniós vállalkozások, különösképpen a 21 millió kkv sikere szempontjából létfontosságú egy teljes mértékben integrált digitalizált egységes piac kialakítása. Ma 13 millió polgár dolgozik másik uniós tagállamban, és 150 millióra tehető az interneten vásárlók köre; ugyanakkor az internetes vásárlóknak csak 20 %-a szerzi be másik tagállamból a kívánt árukat és szolgáltatásokat. Harmonizált és interoperábilis, egész Unióra kiterjedő e-személyazonosító, elektronikus aláírás és megbízható szolgáltatások (köztük a weboldal-hitelesítés, az időbélyegzők és az elektronikus bélyegzők) létrehozása elengedhetetlen a digitalizált egységes piac fejlődésének előmozdításához.

3.2 Alapvetően fontos, hogy támogassuk az e-közbeszerzés fejlődését, illetve hogy javítsuk a hatékonyságot, az átláthatóságot és a versenyt. Az e-közbeszerzés jelenlegi térnyerése lassú, az uniós közbeszerzési eljárásoknak nem több, mint 5 %-a teszi lehetővé az elektronikus feldolgozást.

3.3 Sajnálatos, hogy az e-személyazonosító kártyák európai rendszerének hiányában számos egymástól eltérő nemzeti rendszer épült ki. Az EGSZB elismeri, hogy az Európai Bizottság által a tárgyalt rendelettervezetben javasolt politika, azaz a teljesen integrált digitalizált egységes piac 2015-ig történő létrejöttének elősegítése <sup>(7)</sup> a különféle bejelentett tagállami e-azonosító-rendszerek kölcsönös jogi elismerését és a bejelentett rendszerek tényleges műszaki átjárhatóságát célozza.

3.4 Az EGSZB megjegyzi, hogy az elektronikus aláírásokról szóló irányelv <sup>(8)</sup> épülő rendelet megalkotása során az Európai Bizottság fejlesztési célú megközelítést alkalmazott, azt biztosítandó, hogy a lakosság és a vállalkozások használhassák saját nemzeti e-személyazonosító eszközeiket a más, e-személyazonosító rendszerekkel rendelkező tagállamok közszolgáltatásaihoz való hozzáférés érdekében.

3.5 Az EGSZB azonban úgy véli, hogy az Uniónak szabványosított, minden polgár és vállalkozás számára hozzáférhető európai e-személyazonosítási rendszerre van szüksége, és sajnálja, hogy a rendelet nem próbálja sürgetni a közös európai e-személyazonosító kidolgozását. Jóllehet a rendelet majd

előírja, hogy minden tagállamnak el kell fogadnia minden, a rendelkezésnek megfelelően bejelentett tagállami e-személyazonosító rendszert, azt is lehetővé teszi, hogy az egyes országok eldöntsék, bejelentik-e saját rendszerüket, és tiszteletben tartja azt is, ha egy tagállam úgy dönt, nem alakít ki ilyen rendszert.

3.6 Bár a javasolt rendelet tiszteletben tartja a nemzeti szuverenitást, és nem teszi kötelezővé az EU összes állampolgára számára az európai e-személyazonosítót, az univerzális e-személyazonosítási rendszer előnyei figyelemre méltóak. Idővel azok a polgárok, akik nem rendelkeznek e-személyazonosítóval, hátrányokkal szembesülnek majd. Az egyenlő esélyek érdekében minden polgárnak szüksége lesz egy olyan e-személyazonosítóra, amelyet az egész Unióban határookra tekintet nélkül használhat.

3.7 Interoperabilitási rendszerek Unió-szerte történő bevezetése elengedhetetlen az e-személyazonosítótól függő elektronikus tranzakciók és a megbízható szolgáltatások zökkenőmentes lebonyolításához, és még sok a tennivaló a teljes körű európai e-személyazonosítási interoperabilitási platform kiépítése kapcsán.

3.8 Egy egész Európára kiterjedő tájékoztató programra van szükség ahhoz, hogy megtanítsuk a polgároknak az e-személyazonosító, az elektronikus aláírások és a megbízható szolgáltatások használatát, hogy képesek legyenek megfelelően garantálni személyes adataik online védelmét és biztonságosságát. A figyelemfelkeltő és tájékoztató kampányt úgy kell lebonyolítani, hogy a különféle szintű információigénnyel és digitális jártassággal rendelkező polgárokat mind meg tudja szólítani.

3.9 Sokaknak vannak személyiségi jogi és biztonsági aggályaik a digitális szolgáltatások révén végrehajtandó üzleti tranzakciók kapcsán. Ezek az aggályok hangsúlyosabbak akkor, ha a polgárok nem értik az érintett szolgáltatások nyújtásához használt technológiát, és ez fölösleges félelmet és ellenállást kelt bennük. Az állami testületek és tagállamok részéről több erőfeszítésre van szükség annak érdekében, hogy elmagyarázzák, miként garantálja az e-személyazonosító és az elektronikus aláírások bejelentett technológiájának használata a biztonságot és a személyes adatok védelmét. Ennek kapcsán az EGSZB megjegyzi, hogy a megbízható szolgáltatásokkal kapcsolatban javasolt rendszert úgy alakították ki, hogy elkerüljék a szükségtelen adatok nyilvánossá tételét és cseréjét, illetve az információ központosítását.

3.10 Az EGSZB korábbi véleményeiben arra kérte az Európai Bizottságot, hogy hozza előre az online működő vállalkozásokra vonatkozó uniós tanúsítási rendszer, az európai megbízhatósági jelzés bevezetésére vonatkozó javaslatok kidolgozását. Az európai megbízhatósági jelzés garanciát nyújtana arra, hogy a vállalkozás teljes mértékben megfelel az európai jogszabályoknak, és hogy a fogyasztók jogai védelmet élveznek. Egy ilyen rendszer növelné a fogyasztók internetes kereskedelemben vetett bizalmát.

3.11 Az EGSZB úgy véli, hogy mivel Európában egyre sűrűbb a digitális behálózottság, egyre többen használnak e-személyazonosítót és megbízható szolgáltatásokat, alapvető, hogy a polgárok hozzáférhessenek azokhoz a technológiákhoz és készségekhez, melyek segítségével egyenlő esélyek mellett

<sup>(3)</sup> COM(2011) 206 final.

<sup>(4)</sup> COM(2010) 743 final.

<sup>(5)</sup> COM(2011) 669 final.

<sup>(6)</sup> COM(2010) 245 final.

<sup>(7)</sup> EUCO 2/1/11, valamint EUCO 52/1/11.

<sup>(8)</sup> 1999/93/EK irányelv.

profitálhatnak a digitális forradalomból. A digitális befogadás még mindig nagy probléma az Unió számára, ahol a lakosság egynegyede még soha nem használta a világhálót; továbbra is a kor, a nem és az oktatás kérdése jelenti a fő kihívást.

#### 4. Részletes megjegyzések

4.1 Az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg, miként lehetne szubszidiaritás elvének tiszteletben tartása mellett bevezetni egy minden polgár számára elérhető uniós e-személyazonosító kártyát. Ennek egyik módja az lehetne, ha meghatároznának egy sor olyan állandó paramétert, amelyeket a nemzeti e-személyazonosító rendszereknek tartalmazniuk kell ahhoz, hogy uniós e-személyazonosító rendszernek minősülhessenek. Bevezethetnének továbbá egy Unió által hitelesített e-személyazonosítót egy adott szolgáltatási körre vonatkozóan. Így a polgárok önként kérelmezhetnék az uniós azonosítót, amelyet akkor használnának, ha tagállami rendszer nem létezik.

4.2 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy fontolja meg egy uniós e-személyazonosító oly módon történő bevezetését, hogy létrehoznak egy alaprendszert, amely korlátozott Unió által hitelesített e-személyazonosítót ad az internetes e-kereskedelmi fogyasztói tranzakciókhoz. Az európai e-személyazonosító hitelesítését központilag végezné egy uniós hatóság, amely a fogyasztók és a kereskedők számára biztosítaná a szükséges magas szintű megbízhatóságot és biztonságot.

4.3 Mivel jelenleg egyik tagállamban sincs megfelelően fejlett nemzeti e-személyazonosító rendszer vállalkozások (jogi személyek) számára, az EGSZB azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság ragadja meg az alkalmat, és szorgalmazza a jogi személyek uniós e-személyazonosítójának mielőbbi bevezetését. Egy ilyen rendszer megtervezésekor természetesen tiszteletben kell tartani a szubszidiaritás és az arányosság elvét. Ha nem halogatja a fellépést, az EU elkerülheti az egyetemes európai e-azonosító kártya hiányában a polgárok számára létrehozott nemzeti e-személyazonosító rendszerek garmadája által okozott harmonizációs problémákat. Ezenkívül a jogi személyekre vonatkozó európai e-azonosító bevezetése közvetlen üzleti haszonnal járna az 21 millió európai kkv számára, akik így bővíthetnék határokon átnyúló tevékenységeiket.

4.4 Az EGSZB megjegyzi, hogy a rendelettervezet 42 cikkéből 16 felhatalmazza az Európai Bizottságot felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására.<sup>(9)</sup> Jóllehet tisztában van azzal, hogy a felhatalmazáson alapuló aktusok szükségesek a rendelet egyes technikai elemeinek könnyebb végrehajtásához és nagyobb mozgásteret adnak ehhez az Európai Bizottságnak, az EGSZB-t aggasztja e hatáskörök ilyen széles körű alkalmazása. Az EGSZB attól tart, hogy a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokkal kapcsolatos biztosítékok<sup>(10)</sup> esetleg nem lesznek megfelelőek annak garantálására, hogy a Tanács és az Európai Parlament tényleges kontrollal rendelkezzen afelett, hogy az Európai Bizottság hogyan gyakorolja ezeket a hatásköröket, ami kihat a rendszer jogbiztonságára és kiszámíthatóságára.

Kelt Brüsszelben, 2012. szeptember 18-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság  
elnöke

Staffan NILSSON

<sup>(9)</sup> Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikke.

<sup>(10)</sup> A Lisszaboni Szerződés 290. cikkében, valamint az EUMSZ 290. cikkének működése tekintetében az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság között létrejött közös megállapodásban foglalt biztosítékok.